

УДК 340.116(477)

ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ЗАПОБІГАННІ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Градовська М.О.

Національна академія Служби безпеки України

Статтю присвячено дослідженню політики Європейського Союзу у сфері протидії корупції та напрацюванню на цій основі пропозицій щодо антикорупційної політики нашої держави. Автором проаналізовано антикорупційне законодавство країн Євросоюзу, виявлено, що корупція відноситься до однієї із ключових загроз безпеці громадян, економіці та політичній системі. Встановлено, що в цих країнах запроваджено дієвий механізм моніторингу запобігання корупції та забезпечення реалізації антикорупційної політики. Зокрема констатовано, що нормативно-правова база Євросоюзу спрямована на мінімізацію корупції у діяльності приватного сектору та інститутів ЄС і має потужний вплив на антикорупційну діяльність. За результатами дослідження у вітчизняних нормативних ініціативах запропоновано дотримуватися підходу у частині вироблення узгодженої антикорупційної політики, та висловлює пропозиції до створення відповідної Антикорупційної стратегії України.

Ключові слова: корупція, Європейський Союз, антикорупційна політика, національна безпека, запобігання корупції.

Постановка проблеми. Корупція залишається основною загрозою національній безпеці України та, значною мірою, визначає можливості держави реагувати на усі інші виклики та загрози.

Експертні оцінки вказують на те, що щорічні втрати держави від корупції становлять не менше 12 млрд. доларів [1]. Це, у свою чергу, зумовлює потребу в удосконаленні антикорупційної політики, напрацюванні нових підходів в діяльності компетентних органів нашої країни, покликаних протидіяти цьому явищу. Водночас, проголошення нашої країною курсу на європейську інтеграцію потребує дослідження досвіду країн ЄС із протидії корупції. Це має значення як з точки зору впровадження кращих практик у законодавство та правозастосовну діяльність, так і з точки зору узгодження антикорупційної політики нашої держави із підходами, прийнятими в країнах Євросоюзу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням протидії корупції присвячено широке коло досліджень вітчизняних та іноземних на-

уковців. Зокрема, А. Білецький розглядає питання участі інститутів громадянського суспільства у протидії цій формі злочинності [2]. Дисертаційне дослідження Д. Михайленка присвячене концептуальним питанням застосування у боротьбі з корупцією інструментів кримінального права [3]. Натомість, Д. Гудков досліджує питання протидії цьому явищу засобами адміністративного права [4]. Більш загальним питанням антикорупційної політики присвячено монографію А. Волошенка [5]. Водночас, досвід Європейського Союзу у протидії корупції залишається поза увагою науковців нашої країни, що, значною мірою, стає на заваді впровадженню кращих практик у діяльність правоохоронних органів та врахування європейських підходів при розробці антикорупційної стратегії.

Мета статті: на ґрунті дослідження досвіду Європейського Союзу у протидії корупції запропонувати пропозиції щодо удосконалення антикорупційної діяльності в Україні, у т.ч. у контексті реалізації нашої країною політики європейської інтеграції.

Виклад основного матеріалу. Корупція розглядається населенням країн Євросоюзу як одна із ключових загроз безпеці громадян, економіці та політичній системі. Відповідно до проведених в ЄС опитувань, 76% населення країн-членів вважають корупцією серйозною проблемою для своїх держав. В окремих країнах цієї думки дотримується значна більшість населення – 99% у Греції, 97% в Італії, 95% в Чехії, Литві та Іспанії, 94% в Хорватії та 93% в Румунії [6, с. 6].

Щорічні втрати від корупції в Євросоюзі становлять 120 млрд євро, або 1% ВВП цієї спільноти (в цілому для світу цей показник становить 5%). Корупція визнається явищем, що спричиняє до підриву інвестиційної політики, справедливої конкуренції на внутрішніх ринках та зниження фінансування громадських проектів. Також визнається її зв'язок із організованою злочинністю, що становить загрозу для суспільства у цілому. Корупція підриває довіру до демократичних інститутів та руйнує систему підзвітності політичних лідерів [7, с. 1]. Також визнається, що корупція в ЄС має транскордонний характер і можливості кожної країни-члена побороти її самотужки є недостатніми [8].

ЄС запроваджено досить дієвий механізм моніторингу запобігання корупції та забезпечення реалізації антикорупційної політики, але він застосовується лише для країн-кандидатів. Законодавчі ініціативи Євросоюзу спрямовані на мінімізацію корупції у діяльності приватного сектору та інститутів ЄС. Угода про функціонування Європейського Союзу вказує на те, що щодо цього явища можуть бути встановлені мінімальні покарання на рівні ЄС, оскільки воно впливає на інтереси спільноти у цілому та виходить поза її межі. У той же час, імплементація антикорупційного законодавства залишається компетенцією країн-членів. Напрацьовані на рівні ЄС рекомендації не мають, таким чином, універсального характеру на рівні Союзу [7, с. 2]. Ще більшою мірою різняться підходи до організації правоохоронної практики із протидії корупції, формування національних систем антикорупційних установ.

На законодавчому рівні антикорупційну політику ЄС складає низка нормативно-правових актів. Зокрема, це Рамкове рішення від 2003 року із протидії корупції у приватному секторі [9], яким криміналізовано лише надання та отримання неправомірної вигоди. Такий підхід є значно вужчим за запропонований в нормативно-правових актах ООН та Ради Європи [10, с. 9]. На рівні ЄС визнаються і інші недоліки цього нормативно-правового акту, зокрема у контексті впровадження правил поведінки для державних службовців та інститутів приватного сектору, а також захисту викривачів.

Різні форми корупції – політична корупція, корупція, пов'язана із діяльністю організованої злочинності, корупція у приватному секторі та т.зв. «побутова корупція» по різному розцінюються країнами-членами і, відповідно, підхід що цих явищ є різним.

Певній уніфікації антикорупційних зусиль в рамках Євросоюзу є те, що він є стороною в ініціативах, що реалізуються Радою Європи, зокрема, організацією ГРЕКО. Протидія корупції розглядається як суттєва складова зовнішньої політики

Євросоюзу. Складовими антикорупційної політики ЄС є уніфікація заходів щодо протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та удосконалення проведення фінансових розслідувань.

Напрямами цієї політики є забезпечення діяльності Європолу, Євроюсту та Агенції Європейського Союзу з правоохоронної підготовки (European Union Agency for Law Enforcement Training, CEPOL), а також Європейського офісу із протидії шахрайству (OLAF), що сприяють співробітництву правоохоронних органів Співтовариства та уніфікації підходів у проведенні оперативного-розшукових та слідчих заходів.

OLAF залишається єдиним органом в структурі ЄС, що має антикорупційні повноваження, хоча його сфера обмежується питаннями використання бюджету Євросоюзу. Внутрішні розслідування цієї організації стосуються правопорушень, що здійснюються інститутами ЄС, його структурними підрозділами. Зовнішні розслідування стосуються використання коштів Євросоюзу країнами-членами і проводяться відповідно до законодавства ЄС.

Для уніфікації цих підходів Європейська Комісія започаткувала видання Антикорупційних звітів ЄС (EU Anti-Corruption Report), метою чого є оцінка зусиль країн-членів із протидії корупції та заохочення їх до посилення цієї діяльності. Планувалося, що такі звіти публікуватимуться кожні два роки починаючи із 2014 року.

Підготовка антикорупційних звітів обумовлена відсутністю на більш широкому міжнародному рівні систем контролю за корупцією та оцінкою антикорупційних зусиль. Підготовка таких звітів мала на меті:

- формування єдиного для усіх країн-членів механізму оцінки ефективності антикорупційних дій;
- ідентифікація корупційних ризиків та визначення ступенів їх загрози;
- напрацювання напрямів розбудови політики на рівні ЄС та окремих країн-членів.

Звіт орієнтований, у першу чергу, на загрози, що стосуються декількох країн-членів або Союзу у цілому. Його підготовка ґрунтувалася на таких індикаторах, як сприйняття корупції; поведінка респондентів, пов'язана із проявами корупції; кримінальна статистика, у тому числі щодо вилучень майна, одержаного в результаті корупційних дій. Звіт містить якісну та кількісну оцінку проблеми. Складовими звіту є:

- тематичний розділ щодо окремих сфер антикорупційної політики;
- аналіз ситуації у країнах-членах із зазначенням рекомендацій щодо удосконалення заходів на національному рівні та рівні ЄС у цілому;
- тенденції на загальноєвропейському рівні, у тому числі із урахуванням даних Євробарометру.

Підготовка звіту здійснювалася експертною групою, що визначається Європейською Комісією.

Із підготовкою Звіту пов'язана розбудова загальноєвропейської програми обміну досвідом із запобігання корупції, метою якої є, у тому числі, спільне виявлення прогалин законодавства та правозастосовної практики на національному рівні.

Єдиний Звіт із запобігання корупції в ЄС було видано у 2014 році [11].

В Звіті зазначаються масштаби корупції в Євросоюзі. Збитки держав-членів від цього явища

оцінюються у 120 млрд євро на рік, що майже дорівнює річному бюджету ЄС [11, с. 3].

Становить інтерес той факт, що у Звіті визнається, що формулювання національної системи антикорупційних інститутів віднесено до компетенції країн-членів, тобто мова про єдину загальноєвропейську антикорупційну правоохоронну модель не йдеться. Зазначається, що будуючи таку модель, країни керуються наявною у них ситуацією, природою корупції у країні, нормативно-правовою базою, традиціями, а також зв'язком із іншими сферами політичної діяльності. Також вказується, що створення окремих антикорупційних органів, незалежно від того, чи буде покладено на них лише превентивні чи репресивні функції, чи виконання обох цих функцій, не є панацеєю, хоча в окремих випадках створення таких установ може стимулювати антикорупційні реформи [11, с. 13].

Водночас зазначається, що успіх діяльності антикорупційних установ залежить від таких факторів: відсутність політичного впливу та забезпечення їх незалежності; забезпечення чесності у підборі особового складу та його кар'єрному просуванні; налагодження взаємодії на національному рівні, доступу до відповідних баз даних та надання антикорупційним органам необхідних ресурсів.

У Звіті не розглядаються питання, пов'язані із попередженням легалізації доходів, одержаних від корупції, зокрема, запобігання використанню фінансових систем та економік країн ЄС у цілому для інвестування такого роду фінансових активів.

Звіт також не стосується питань правоохоронного співробітництва із протидії корупції на рівні ЄС чи на міжнародному рівні взагалі, що можна віднести до його недоліків. Явище корупції розглядається як форма зловживання посадовим становищем з особистою метою, що відповідає ситуації у країнах ЄС, але не може визнаватися як універсальний підхід, оскільки в країнах, де це явище має вищий рівень загрози воно, як правило, набуває форми організованої злочинності вираженого транснаціонального характеру. Натомість, на рівні ЄС корупція у цьому контексті розглядається лише як діяльність, що сприяє іншим видам злочинності [11, с. 19].

Складовою антикорупційної політики ЄС є заходи щодо запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом та повернення таких активів. Третя директива ЄС [12] визначає корупцію серед предикатних злочинів у контексті боротьби з відмиванням грошей.

Основною метою цієї Директиви було приведення законодавства ЄС у відповідність до вимог 40 рекомендацій FATF, які було переглянуто у 2003 році з огляду на потреби у протидії фінансуванню тероризму. Директива забороняє використання анонімних банківських рахунків та банківських книжок, вводить відповідальність для юридичних осіб за відмивання доходів від корупції та додаткові правила щодо ідентифікації клієнтів, передусім т.з. «політично-вразливих осіб» (politically exposed persons), у тому числі резидентів «третьох країн» [10, с. 119]. До «політично-вразливих осіб», відповідно до Директиви, відносяться особи, на яких покладено виконання важливих державних функцій, а також члени

їх родин та тісно пов'язані із ними особи. Відповідно до роз'яснення Єврокомісії [13], до таких осіб відносяться глави держав, глави урядів, міністри, їх заступники та помічники, члени парламенту, члени верховних судів, конституційних судів та інших вищих судових органів, рішення яких не підлягають апеляції, члени керівних рад центральних банків, послы, вищі посадові особи збройних сил, члени керівних органів державних підприємств, а також члени їх родин та пов'язані із ними особи. Фінансові інститути зобов'язані встановити, чи є їх клієнти такими особами, встановлювати із ними ділові відносини лише із санкції свого вищого керівництва та вживати заходи із встановлення джерела фінансових інструментів, що є предметом трансакцій.

Таким чином, Третя директива зробила суттєвий внесок у міжнародні зусилля із протидії корупції, оскільки, використовуючи її інструментарій, можливо встановити факти корупції у країнах, де це явище розповсюджено, зокрема і поза межами ЄС. Цією Директивою криміналізовано відмивання доходів від корупції у тому числі у випадках, коли сам факт корупції відбувся у «третьій країні».

Останнім на сьогодні документом, що регулює питання протидії легалізації доходів, є Четверта директива Парламенту та Ради ЄС із запобігання використанню фінансової системи для відмивання грошей та фінансування тероризму [14]. Директива прийнята в червні 2015 року та повною мірою вступила у силу в червні 2017 року. Вона замінює собою Третю директиву ЄС і робить акцент на встановленні кінцевих бенефіціарних власників та запровадженні правил належного поводження із клієнтами (customer due diligence). Визначення «політично вразливих осіб» було розширено, що має значення для протидії корупції. Поріг використання готівки для застосування поглиблених вимог щодо поводження з клієнтами знижено до 10 тисяч євро з 15 тисяч євро. Також такі вимоги застосовуватимуться щодо усіх установ азартних ігор (не лише щодо казино).

Так, оновлені правила поводження з клієнтами вимагатимуть проведення оцінки ризиків за кожною операцією та їх моніторингу. Фінансові установи мають встановлювати сферу діяльності юридичних осіб, пов'язаних із респондентом, з'ясувати його репутацію, аналізуючи для цього відкриті джерела інформації. Встановлення нових кореспондентських відносин вимагатиме дозволу керівництва фінансової установи. Відповідальність установ має бути документально підтверджена. Фінансові установи мають впровадити процедуру оцінки ризиків, у тому числі задля з'ясування, чи є клієнт або бенефіціарний власник «політично вразливою особою». В такому разі ділові стосунки із ним потребуватимуть санкції керівництва фінансової установи. Вона має вживати заходів задля встановлення джерела доходів в цілому та коштів, із якими здійснюватиметься операція, а також здійснювати постійний поглиблений моніторинг ділових стосунків з такою особою.

Статус «політично вразливої особи» зберігається за нею якнайменш впродовж 12 місяців після завершення виконання цією особою відповідних функцій як в країні-члені ЄС, так

і в «третьій країні» або в міжнародній організації. Верхні границі цього терміну не визначені чітко – зазначається, що такий статус зберігається за особою до часу, поки щодо неї існує ризик, пов'язаний із статусом «політично вразливої особи» (тобто 12 місяців – це мінімальний термін).

Держави-члени мають публікувати національні оцінки ризиків щодо відмивання грошей та фінансування тероризму. Ці оцінки мають бути задокументовані, актуальними за часом та придатними для передачі за запитом іншій країні-члену ЄС.

Відповідно до положень Директиви, Єврокомісія започаткувала публікацію Наднаціональних звітів з оцінки ризиків відмивання грошей та фінансування тероризму, пов'язаних із внутрішнім ринком та транскордонними діями [15].

Водночас із прийняттям Четвертої Директиви, в ЄС розпочалися дебати щодо прийняття т.з. «П'ятої Директиви», зокрема, з огляду на останні терористичні атаки та скандал, пов'язаний із витоків інформації щодо офшорної юридичної компанії Mossack Fonseca (т.з. «Панамські папери»).

На сьогодні розглядаються такі пропозиції, що, найбільш ймовірно, знайдуть своє відображення у наступній Директиві:

- застосування поглиблених правил належного поводження із клієнтами щодо «третьох країн» із високим рівнем ризику причетності до відмивання грошей та фінансування тероризму;

- розширення правил фінансового контролю на платформи із обміну віртуальних валют;

- посилення повноважень підрозділів фінансової розвідки щодо здійснення міжнародного співробітництва та надання їм доступу до інформації щодо власників банківських рахунків.

На національному рівні мають бути створені реєстри власників банківських рахунків, доступ до яких буде забезпечено в режимі он-лайн.

Інформація щодо кінцевих власників має бути частково винесена у загальнодоступні реєстри, що забезпечуватиме доступ до неї фінансових установ, що мають здійснювати перевірку своїх клієнтів. Податкові установи країн-членів матимуть повний доступ до цієї інформації, у тому числі і щодо трастів, на загальноєвропейському просторі [16].

Ймовірним напрямом із протидії легалізації злочинних доходів буде налагодження єдиної загальноєвропейської системи із обліку власників банківських рахунків, доступ до якої матимуть не лише підрозділи фінансової розвідки, а й компетентні правоохоронні органи та відомства із повернення активів, а також, у певних межах, представники ЗМІ та приватного сектору.

Список літератури:

1. Corruption in Ukraine is so bad, a Nigerian prince would be embarrassed. Josh Cohen Thomson Reuters 30.12.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blogs.reuters.com/great-debate/2015/12/30/corruption-in-ukraine-is-so-bad-a-nigerian-prince-would-be-embarrassed-2>.
2. Білецький А.В. Участь громадськості у запобіганні корупційним злочинам в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. – Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2018. – 20 с.
3. Михайленко Д.Г. Концепція кримінально-правової протидії корупційним злочинам в Україні : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. – Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". – Одеса, 2018. – 42 с.
4. Гудков Д.В. Адміністративно-правові засоби запобігання і протидії корупції : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. – Сум. держ. ун-т. – Суми, 2018. – 18 с.
5. Волошенко А.В. Антикорупційний дирижизм. Державні регуляторні імперативи протидії системній корупції в Україні : монографія. – Київ: Парлам. вид-во, 2018. – 392 с.

Висновки і пропозиції. На сьогодні корупція в ЄС розглядається у контексті зловживань посадовим становищем, що для цього регіону несе у собі відносно невелику загрозу, а також як чинник, що сприяє різним формам організованої злочинності. Розвиток безпекової ситуації у Євросоюзі, обумовлений загостренням загрози з боку РФ, що використовує корупційні важелі для впливу на політичне життя ЄС та країн-членів, а також відносно високий рівень корупції у країнах, що нещодавно стали членами Союзу, підштовхує цю організацію до напрацювання більш узгодженої та дієвої антикорупційної політики. Поширення корупції у країнах – нових членах ЄС та відсутність адекватних підходів до протидії цьому явищу в рамках узгодженої політики на загальноєвропейському рівні є одним із ключових чинників, що стримує розширення Євросоюзу та може негативно вплинути на реалізацію Україною політики європейської інтеграції.

Нормативно-правова база ЄС із запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, є досить напрацьованою і динамічно розвивається, що має потужний вплив і на антикорупційну діяльність. Виходячи із викладеного, у взаємовідносинах із ЄС Україні доцільно дотримуватися підходу щодо напрацювання спільних антикорупційних ініціатив, узгодженої антикорупційної політики, яка б розповсюджувалася як на ЄС та країни-члени, так і на нашу країну у рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [17].

Необхідним є забезпечення участі нашої країни в антикорупційних ініціативах ЄС законодавчого, організаційного та іншого характеру. Можна передбачити, що напрям протидії корупції, у т.ч. із урахуванням розвитку відносин між Євросоюзом та РФ, антикорупційних протестів в Румунії, корупційних скандалів у Франції та інших країнах тощо, буде розглядатися у Євросоюзі як один із пріоритетних. Таким чином, участь нашої країни у заходах на цьому напрямі суттєво сприятиме реалізації політики європейської інтеграції, формування статусу нашої країни як відповідального члена загальноєвропейського політичного та правового простору.

Антикорупційна стратегія України має ґрунтуватися, передусім, на захисті національних інтересів та формуванні відповідно до цього системи правоохоронних органів. Що ж стосується впровадження європейських стандартів, то вони мають стосуватися переважно забезпечення належного врядування та прозорості функціонування органів державної влади, тобто усунення передумов корупції, а не реформування правоохоронної системи країни.

6. Special Eurobarometer 397. Corruption. – 2014. – 230 p.
7. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council and the European Economic and Social Committee. Fighting Corruption in the EU. – Brussels: European Commission, 06.06.2011. – 18 p.
8. Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union – Consolidated version of the Treaty on the Functioning of the European Union – Protocols – Annexes – Declarations annexed to the Final Act of the Intergovernmental Conference which adopted the Treaty of Lisbon, signed on 13 December 2007, Article 83(1). [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>.
9. Framework Decision 2003/568/JHA of 22 July 2003 on combating corruption in the private sector // Official Journal L 192, 31/07/2003. – P. 54-56 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003F0568&from=EN>.
10. Szarek-Mason P. The European Union's Fight Against Corruption The evolving policy towards Member States and candidate countries. – Cambridge University Press, 2010. – 305 p.
11. Report from the Commission to the Council and the European Parliament: EU Anti-Corruption Report. – Brussels: European Commission, 03.02.2014. – 41 p.
12. Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council of 26 October 2005 on the prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering and terrorist financing // Official Journal of the European Union. – 25.11.2005 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32005L0060&from=en>.
13. Commission Directive 2006/70/EC of 1 August 2006 laying down implementing measures for Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council as regards the definition of 'politically exposed person' and the technical criteria for simplified customer due diligence procedures and for exemption on grounds of a financial activity conducted on an occasional or very limited basis, OJ L 214/29, 4.8.2006 // Official Journal of the European Union. – 04.08.2006 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32006L0070&from=EN>.
14. Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) No 648/2012 of the European Parliament and of the Council, and repealing Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directive 2006/70/EC // Official Journal of the European Union. – 05.06.2015.
15. Report from the Commission to the European Parliament and to the Council on the assessment of the risks of money laundering and terrorist financing affecting the internal market and relating to cross-border activities. – Brussels: European Commission, 26.06.2017. – 21 p.
16. Questions and Answers: Anti-money Laundering Directive. – Strasbourg: European Commission, 05.07.2016 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-2381_en.htm.
17. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони // Офіційний вісник України від 26.09.2014. – 2014 р., № 75, том 1, с. 83.

Градовская М.А.

Национальная академия Службы безопасности Украины

ОПЫТ ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА В ПРЕДОТВРАЩЕНИИ И ПРОТИВОДЕЙСТВИИ КОРРУПЦИИ

Аннотация

Статья посвящена исследованию политики Европейского Союза в сфере противодействия коррупции и наработке на этой основе предложений в отношении антикоррупционной политики нашего государства. Автором проанализировано антикоррупционное законодательство стран Евросоюза, выявлено, что коррупция относится к одной из ключевых угроз безопасности граждан, экономике и политической системе. Установлено, что в этих странах введен действенный механизм мониторинга предотвращения коррупции и обеспечения реализации антикоррупционной политики. В частности, констатировано, что нормативно-правовая база Евросоюза направлена на минимизацию коррупции в деятельности частного сектора и институтов ЕС и имеет мощное влияние на антикоррупционную деятельность. По результатам исследования предложено в отечественных нормативных инициативах придерживаться подхода в части выработки согласованной антикоррупционной политики, и сформулированы предложения по созданию соответствующей антикоррупционной стратегии Украины.

Ключевые слова: коррупция, Европейский Союз, антикоррупционная политика, национальная безопасность, предотвращение коррупции.

Gradovska M.O.

National Academy of Security Service of Ukraine

THE EXPERIENCE OF THE EUROPEAN UNION IN PREVENTING AND COMBATING CORRUPTION

Summary

The article is devoted to the study of the policy of the European Union in the field of counteraction to corruption and the development on this basis of proposals on the anti-corruption policy of our state. The author analyzed the anti-corruption legislation of the European Union countries, revealed that corruption is one of the key threats to the security of citizens, the economy and the political system. It has been established that in these countries an effective mechanism has been introduced for monitoring the prevention of corruption and ensuring the implementation of anti-corruption policies. In particular, it was stated that the regulatory framework of the European Union is aimed at minimizing corruption in the activities of the private sector and EU institutions and has a powerful influence on anti-corruption activities. According to the results of the research, it was proposed in the domestic regulatory initiatives to adhere to the approach to the development of a coordinated anti-corruption policy, and proposals were made for the creation of an appropriate anti-corruption strategy for Ukraine.

Keywords: corruption, the European Union, anti-corruption policy, national security, corruption prevention.